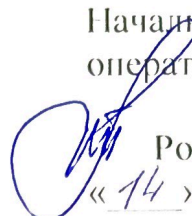

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СИЛ
КАФЕДРА ПОЖЕЖНОЇ ТА РЯТУВАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник факультету
оперативно-рятувальних сил

 Роман ПОНОМАРЕНКО
« 14 » 12 2022 р.

Робоча навчальна програма

підготовки добровольців-рятувальників

в галузі знань 26 «Цивільна безпека»

за спеціальністю 261 «Пожарна безпека»

мова навчання: українська

2022 рік

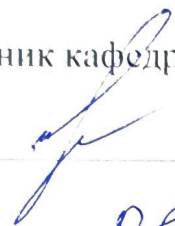
Робоча навчальна програма підготовки добровольців-рятувальників в галузі знань 26 «І цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека».

Розробники: заступник начальника кафедри пожежної та рятувальної підготовки факультету оперативно-рятувальних сил, к.пед.н. Черкашин О.В.; доцент кафедри пожежної та рятувальної підготовки факультету оперативно-рятувальних сил, к.т.н., доцент Бородич П.Ю.

Робочу навчальну програму підготовки добровольців-рятувальників рекомендовано кафедрою пожежної та рятувальної підготовки

Протокол від «25» 08 2022 року № 1

Начальник кафедри пожежної та рятувальної підготовки

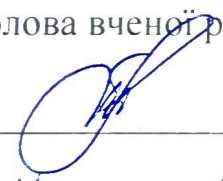
 Павло КОВАЛЬОВ

«25» 08 2022 року

Робочу навчальну програму підготовки добровольців-рятувальників рекомендовано вченою радою факультету оперативно-рятувальних сил

Протокол від «14» 12 2022 року № 4

Голова вченої ради факультету оперативно-рятувальних сил

 Роман ПОНОМАРЕНКО

«14» 12 2022 року

Схвалено проєктною групою освітньої програми «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи»

Гарант освітньої програми Роман ПОНОМАРЕНКО

«14» 12 2022 року

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Метою програми підготовки добровольців-рятувальників в галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека» є набуття добровольцям-рятувальникам (далі – добровольцям) знань та практичних навичок, що необхідні під час гасіння пожеж, проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Завдання:

- набуття навичок роботи з протипожежною та аварійно-рятувальною технікою, пожежно-технічним оснащенням та аварійно-рятувальним обладнанням;
- набуття навичок з гасіння пожеж та проведення аварійно-рятувальних робіт на різних об'єктах, надання домедичної допомоги постраждалим;
- оволодіння основами забезпечення безпеки при ідентифікації вибухонебезпечних предметів;
- оволодіння основами екстремальної психологічної підготовки.

У результаті проходження навчання доброволець повинен мати:

знання:

- вимоги безпеки праці під час виконання усіх видів робіт за призначенням;
- порядок дій особового складу при виконанні дій за призначенням;
- правила надання домедичної допомоги постраждалим в різних ситуаціях;
- характеристики рятувальних засобів;
- порядок дій рятувальника під час рятування людей;
- порядок проведення аварійно-рятувальних робіт, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків;
- порядок використання за призначенням, обслуговування і ремонт спеціальної техніки, обладнання та устаткування;
- забезпечення безпеки при ідентифікації вибухонебезпечних предметів;
- основ екстремальної психологічної підготовки.

уміння:

- виконувати дії за призначенням при гасінні пожеж;
- виконувати дії за призначенням при проведенні аварійно-рятувальних робіт;
- забезпечувати безпечні умови праці;
- надавати домедичну допомогу постраждалим в різних ситуаціях;
- ефективно використовувати спеціальну техніку, обладнання та устаткування;
- проводити ідентифікацію вибухонебезпечних предметів;
- психологічно налаштовувати себе до роботи в екстремальних умовах.

комунікацію:

- поняття правових норм, правил та вимогах пожежної безпеки, призначених для протипожежного захисту та гасіння пожежі.

автономію та відповідальність:

- основи знань, умінь та навичок спрямованих на запобігання виникненню пожеж, обмеження їх розвитку, убезпечення людей, захист матеріальних цінностей,

довкілля від впливу небезпечних чинників пожежі, а також створення умов для пожежогасіння.

2. ОПИС ПРОГРАМИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, (освітньо-професійна програма), освітній ступінь	Характеристика програми	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2			
Модулів – 5	Галузь знань 26 «Цивільна безпека» спеціальність 261 «Пожежна безпека» освітньо-професійна програма «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи»	Рік підготовки:	
		202_-й	
		Семестр	
		2-й	
		Лекції:	
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання - 0		36 год.	
Загальна кількість годин – 60		Практичні заняття:	
з них:		24 год.	
		Семінарські заняття:	
аудиторних – 36 год.		0 год.	
самостійної роботи – 0		Лабораторні заняття:	
		0 год.	
		Самостійна робота:	
		0 год.	
		Індивідуальне завдання:	
		0 год.	
		Вид контролю:	
		іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить для денної форми навчання – (60/0).

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

- здатність до розуміння характеристик аварійно-рятувальної, протипожежної, спеціальної техніки, засобів зв'язку, пожежно-технічного оснащення та застосування їх при гасінні пожеж;
- здатність надавати домедичну допомогу постраждалим особам;
- здатність до ідентифікації вибухонебезпечних предметів в умовах надзвичайної ситуації;
- здатність приймати обґрунтовані рішення в складних та непередбачуваних умовах, враховуючі вимоги правил безпеки праці;
- здатність контролювати свої фізіологічні та психологічні якості та налаштовувати себе до роботи в екстремальних умовах.

4. ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДОБРОВОЛЬЦІВ-РЯТУВАЛЬНИКІВ

Теми програми підготовки:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Навчальний модуль №1 «Первинна підготовка добровольців-рятувальників»	
1.	Основні положення Правил пожежної безпеки в Україні	2
2.	Пожежні рукава та рукавне обладнання	2
3.	Робота з рятувальними мотузками	2
4.	Пожежно-рятувальні автомобілі. Комплектація основних пожежно-рятувальних автомобілів	2
5.	Вогнегасники. Прийоми застосування вогнегасників	2
6.	Збір, виїзд, порядок слідування за сигналом «Тривога». Оперативне розгортання сил та засобів	2
	Навчальний модуль №2 «Рятувальник»	
7.	Проведення розвідки пожежі	2
8.	Оперативні ділянки на пожежі	2
9.	Локалізація та ліквідація пожежі	2
10.	Гасіння пожеж в житлових будівлях	2
11.	Гасіння пожеж на промислових об'єктах	2
12.	Гасіння пожеж на об'єктах транспорту	2
	Навчальний модуль №3 «Пошуково-рятувальні роботи»	
13.	Безпека праці при проведенні аварійно-рятувальних робіт	2
14.	Пошук постраждалих на місці надзвичайної ситуації	2
15.	Проведення транспортування постраждалих із небезпечних зон	2
16.	Виконання розкриття, укріплення і розбирання будівельних конструкцій, завалів та природних перешкод	2
17.	Проведення аварійно-рятувальних робіт при аваріях на автомобільному транспорті	2
18.	Проведення аварійно-рятувальних робіт при аваріях з витоком небезпечних хімічних речовин	2
	Навчальний модуль №4 «Ідентифікатор вибухонебезпечних предметів»	
19.	Вибухові суміші (речовини) та заходи безпеки при їх виявленні	2
20.	Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки	2
21.	Класифікація та загальні відомості про ручні гранати, інженерні боєприпаси, авіаційні бомби, підричники та заходи безпеки при їх виявленні	2
22.	Класифікація та загальні відомості про артилерійські снаряди, мінометні міни, боєприпаси до реактивних систем залпового вогню та заходи безпеки при їх виявленні	2
23.	Порядок ідентифікації та безпека праці при виявленні вибухонебезпечних предметів в умовах надзвичайної ситуації	4

	Навчальний модуль №5 «Основи підтримки життя»	
24.	Порядок і правила надання домедичної допомоги	4
25.	Морально-психологічні основи професійного статусу добровольця-рятувальника в сучасному суспільстві	2
26.	Психологічні та організаційно-функціональні особливості екстремальної поведінки	2
27.	Психологічні чинники діагностики та профілактики станів психоемоційної напруженості в екстремальній ситуації	2
28.	Основи саморегуляції і психологічної реабілітації	2
	Разом	60 год.

Розподіл програми в годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви тем		Кількість годин						Навчальне місце
		Денна форма навчання						
		усього	у тому числі					
			Л	ПЗ	Лаб	Інд	Ср	
	Навчальний модуль №1 «Первинна підготовка добровольців-рятувальників»							
1.	Основні положення Правил пожежної безпеки в Україні	2	2					
2.	Пожежні рукава та рукавне обладнання	2	2					
3.	Робота з рятувальними мотузками	2		2				
4.	Пожежно-рятувальні автомобілі. Комплектація основних пожежно-рятувальних автомобілів	2	2					
5.	Вогнегасники. Прийоми застосування вогнегасників	2		2				
6.	Збір, виїзд, порядок слідування за сигналом «Тривога». Оперативне розгортання сил та засобів	2		2				
	Навчальний модуль «Рятувальник»							
7.	Проведення розвідки пожежі	2	2					
8.	Оперативні ділянки на пожежі	2	2					
9.	Локалізація та ліквідація пожежі	2	2					
10.	Гасіння пожеж в житлових будівлях	2	2					
11.	Гасіння пожеж на промислових об'єктах	2	2					
12.	Гасіння пожеж на об'єктах транспорту	2	2					
	Навчальний модуль «Пошуково-рятувальні роботи»							
13.	Безпека праці при проведенні аварійно-рятувальних робіт	2	2					
14.	Пошук постраждалих на місці надзвичайної ситуації	2		2				
15.	Проведення транспортування постраждалих із небезпечних зон	2		2				
16.	Виконання розкриття, укріплення і розбирання будівельних конструкцій, завалів та природних перешкод	2		2				
17.	Проведення аварійно-рятувальних робіт при аваріях на автомобільному транспорті	2		2				
18.	Проведення аварійно-рятувальних робіт при аваріях з витоком небезпечних хімічних речовин	2		2				
	Навчальний модуль «Ідентифікатор вибухонебезпечних предметів»							
19.	Вибухові суміші (речовини) та заходи безпеки при їх	2	2					

Назви тем		Кількість годин					Навчальне місце
		Денна форма навчання					
		усього	у тому числі				
			Л	ПЗ	Лаб	Інд	
	виявленні						
20.	Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки	2	2				
21.	Класифікація та загальні відомості про ручні гранати, інженерні боєприпаси, авіаційні бомби, підрильники та заходи безпеки при їх виявленні	2	2				
22.	Класифікація та загальні відомості про артилерійські снаряди, мінометні міни, боєприпаси до реактивних систем залпового вогню та заходи безпеки при їх виявленні	2	2				
23.	Порядок ідентифікації та безпека праці при виявленні вибухонебезпечних предметів в умовах надзвичайної ситуації	4		4			
	Навчальний модуль «Основи підтримки життя»						
24.	Порядок і правила надання домедичної допомоги	4		4			
25.	Морально-психологічні основи професійного статусу добровольця-рятувальника в сучасному суспільстві	2	2				
26.	Психологічні та організаційно-функціональні особливості екстремальної поведінки	2	2				
27.	Психологічні чинники діагностики та профілактики станів психоемоційної напруженості в екстремальній ситуації	2	2				
28.	Основи саморегуляції і психологічної реабілітації	2		2			
Всього		60	36	24			

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є складання іспиту.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з програми підготовки за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX	незадовільно
0-34	F	

7. ЗАСОБИ ПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Для проведення навчальної програми підготовки добровольців-рятувальників використовуються спеціально облаштовані аудиторії, на тренажерах «Лабіринт», «Вузкий лаз», «Орбітрек», «Бігова доріжка», а також виконання оперативних завдань у приміщеннях «Житлова зона», «Промислова зона» у спеціально облаштованій теплодимокамері.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Закон України «Про екстрену медичну допомогу», затверджений Указом Президента України від 05.07. 2012р. №5081 –VI діє з 01.01.2013 р.

2. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 р. № 5403-VI.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2018 року № 715 «Про затвердження Критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки Державною службою з надзвичайних ситуацій».

4. Наказ № 1470 від 20.11.2015 р. Про затвердження Нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням

5. Наказ МВС України від 26.04.2018 р. № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-

рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.

6. Наказ МНС України від 7.05.2007 р. № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

7. Настанова з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби МНС України. Наказ МНС України № 1342 від 16.12.2011 р.

Допоміжна

1. Безуглов О.С., Колесов О.М., Іщук В.М. Первинна підготовка пожежного-рятувальника : Навч. посібник – Х., 2013.

2. Меньшов С. М. Комплекти та прилади спеціальної обробки : навчальний посібник / С. М. Меньшов, М.П. Кушнеревич. – Х. : ФВП НТУ «ХП», 2011. – 100 с.

3. Екстрена медична допомога (до госпітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Рощіна. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.

4. 5. Домедична допомога в умовах надзвичайних ситуацій. Практичний посібник. / Волянський П.Б., Гур'єв С.О., Долгий М.Л., Дрозденко Н.В., Іскра Н.І., Макаренко А.М., Стрюк М.П., Терент'єва А.В. // К.: Видавництво – друкарня 2016. – 151 с.

5. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях : Навчальний посібник (за загальною редакцією Волянського П.Б. та Гринзовського А.М.) / Гринзовський А.М., Волянський П.Б., Калашченко С.І. та ін.]. – Київ : ІДУЦЗ, 2018. – 216 с.

Розробники:

Олександр ЧЕРКАШИН

Павло БОРОДИЧ